

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт,
Угорщина) Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами VIII Міжнародної
науково-практичної конференції
24-25 жовтня 2024 року**

Україна, Мукачево 24-25 жовтня 2024 р.

УДК 37:378.011.3-057.4:005.332.4-043.83:339.92(477:4)(043.2)
О-72

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)*

Рецензенти:

Староста Володимир Іванович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ДВНЗ “Ужгородський національний університет” (м. Ужгород);

Шпак Валентина Павлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (м. Черкаси).

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Товканець Г.В. – д.пед.н., професор; Кобаль В.І. – к.пед.н., професор; Молнар Т.І. – д.пед.н., професор; Горват М.В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т.М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л.М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

О-72 **Освіта і формування** конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 24-25 жовтня 2024 р., Мукачево / Ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2024. 328 с. ISBN978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції “Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції”. Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

УДК 37:378.011.3-057.4:005.332.4-043.83:339.92(477:4)(043.2)

ISBN978-617-7495-53-5

© Мукачівський державний університет, 2024

<i>БОБИРЄВА О.С., ГАВРОШ Л.П.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	74
<i>БОДНАР Н.В., РОЗМАН І.І.</i>	
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ У ПЕРШОКЛАСНИКІВ МОТИВУ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	76
<i>БРИЖАК Н.Ю., НЕСТЕРУК А.А.</i>	
ПОЛІКУЛЬТУРНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС	78
<i>БРИЖАК Н.Ю., ПОНОМАРЕНКО Ю.С.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	81
<i>БРИЖАК Н.Ю., ЧОРНОМОРЕЦЬ А.О.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ	83
<i>БУНДЗЯК Ю.В., ЛІБА О.М.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ПОСІБНИКІВ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ САМОКОНТРОЛЮ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	86
<i>БУРДУВАЛІС К.М.</i>	
ОСВІТА В ПОДІЛЬСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТОЛІТТЯ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	88
<i>БУТИРІН Є.О.</i>	
РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	90
<i>ВІНАРЧУК Н.М.</i>	
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	92
<i>ВОЛОЩУК Б.В., МОЛНАР Т.І.</i>	
РОЛЬ МОТИВАЦІЇ У ПІДВИЩЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	93
<i>ВУРСТА Д.М., МОЧАН Т.М.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	96
<i>ГАВРИНЕЦЬ А.М.</i>	
ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ	98
<i>ГАЛЕТА В.С., ПАСЬКО К.М.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ МОТИВІВ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ СТУДЕНТАМИ ХЕЛПЕРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ, ПЕДАГОГІВ, СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ)	101

такі книги часто ілюструються професійними художниками, що додає естетичної цінності та стимулює візуальне сприйняття дитини.

Безумовно, формування у першокласників мотиву зацікавленості на уроках читання залежить від *професійної компетентності вчителя початкових класів*. Педагог, який добре знає свою справу, здатний створити позитивний психологічний клімат, підтримувати учнів та мотивувати їх до навчання. Високий рівень знань, умінь та педагогічної майстерності вчителя сприяє створенню ефективного і мотивуючого освітнього середовища, що є необхідним для успішного навчання здобувачів початкової освіти.

Таким чином, дотримання зазначених методичних рекомендацій створює умови, які сприяють формуванню у першокласників мотиву зацікавленості та любові до читання, що є важливою передумовою успішного навчання та розвитку.

Список використаних джерел

1. Вашуленко О. Формування комунікативно-мовленнєвих умінь молодших школярів на уроках літературного читання. *Початкова школа*. 2017. № 8. С. 20–24.
2. Геруля Г. Шляхи літературного розвитку молодших школярів. *Початкова школа*. 2018. № 5. С. 48–50.
3. Дятленко Т. І. Читання літератури дітьми шкільного віку як актуальна проблема сучасної освіти. *Збірник наукових праць "Педагогічні науки"*. 2018. № 85. Т. 1. С. 36–39.

БРИЖАК Н.Ю.,
к.пед.н, доцент,
Мукачівський державний університет, Україна
НЕСТЕРУК А.А.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет, Україна

ПОЛІКУЛЬТУРНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС

Сучасне українське суспільство є полікультурним, багатомовним і поліконфесійним, яке існує на демократичних принципах культурного плюралізму. Тому питання полікультурності слід розглядати як один з важливих напрямів у розвитку української системи освіти, яка орієнтується на вироблення виховної моделі, відкритої до впливів різних культур та готової до діалогу з ними.

Правовий аспект полікультурної освіти базується на законодавчих актах та документах: Конституції України, Законах України “Про освіту”, “Про позашкільну освіту”, “Про національні меншини в Україні”, “Про охорону дитинства”, “Про об’єднання громадян” тощо. Зокрема, у Законі України “Про охорону дитинства” наголошується на тому, що “всі діти на території України, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров’я... або будь-яких інших обставин, мають рівні права і свободи, визначені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами” [1].

Проблему полікультурного виховання в системі освіти останнім часом досліджували В. Бойченко, О. Гурин, П. Кендзьор, О. Свиридюк, А. Солодка, Ю. Сорока, Л. Чумак та ін. Сутність та методи полікультурного виховання молодших школярів, їх полікультурну вихованість вивчали Т. Білоус, В. Бойченко, І. Бондаренко, Л. Волик, Л. Перетяги, О. Сухомлинська та ін.

Під полікультурним вихованням в закладах освіти В. Бойченко і О. Свиридюк розуміють інтерактивний процес, який забезпечує повноцінний розвиток потенційних і критичних здібностей учнів незалежно від відмінностей, що ґрунтуються на расовій, етнічній, гендерній і класовій стратифікації суспільства, та передбачає глибоке усвідомлення ними поглядів, умінь і навичок, які є необхідними для життя в плюралістичному суспільстві [3, с. 627].

Нам імпонує тлумачення поняття “полікультурного виховання” Н. Миропольською як процесу цілеспрямованої соціалізації учнів, що передбачає оволодіння системою національних і загальнокультурних цінностей, комунікативних та загальнокультурних емпатійних умінь, що дають школярам можливість здійснювати міжкультурну взаємодію і виявляти розуміння інших культур, а також толерантність щодо її носіїв. Вона вважає, що таке виховання дозволяє школярам здійснювати міжкультурну взаємодію і виявляти толерантність [2, с. 691].

У початковій школі під час полікультурного виховання здійснюється залучення молодших школярів до української та світової культури. Це означає не тільки вивчення культури чи однієї нації іншою, а й виховання учнів початкової школи толерантності і щодо всіх інших народів та культур.

Сьогодні існує велике різноманіття підходів до організації полікультурного виховання молодших школярів, вибору форм і методів його ефективної реалізації у позаурочний час, а саме:

- зустрічей із представниками різних етносів, релігій, культур;
- тематичні тижні (“Айсберг культури”, румунської культури, угорської культури);

– фестивалі культур, дні національної культури (українського твору, закордонних поетів, казок або творів інших жанрів, найцікавішої книжки);

– театри, позаурочні читання, вікторини, екскурсії, ігри (“Хто я?”, “Моя національність”, “Чи знаєш ти письменників інших народів?”, “Впізнай вірш”, “Уяви себе угорцем”, “Різні культури в одному купе”, “Казкова абетка”, “Кому надійшла телеграма”, “Літературний портрет”, “Чарівні клітинки” і т.д.);

– виготовлення, творчих робіт, проекти (“Багатокультурна карта мого населеного пункту, мікрорайону, вулиці”, “Єдність у різноманітності”, “Регіональне розмаїття України”, написання есе;

– зустрічі свят народного календаря,

– відвідування музеїв, виставок, олімпіад, турнірів, квестів;

– проводити дослідницьку діяльність з вивчення традицій, історії, культури (“Сучасні мігранти”), виставки закордонних листівок, журналів, книг;

– ознайомлення зі змістом казок, оповідань з наступним їх обговоренням, інсценізації, вправи, моделювання педагогічних ситуацій;

– оформлення ілюстрацій до народних казок світу;

– створення костюмів різних національностей, вивчення народних пісень різних національностей;

– конкурси (на знавця наших традицій, знавця загадок інших народів, ігор сусідніх народів, виготовлення листівки, конкурс танцю різних народів світу).

Отже, позаурочна робота дозволяє формувати полікультурні інтенси учнів початкової школи, розвиває толерантність учнів початкової школи до народів, які проживають на території України, формує стійкі потреби самостійно пізнавати, охороняти і примножувати надбання рідного народу і тих народів, які поруч, покращувати стосунки між людьми. Позаурочна діяльність сприяє тому, що молодші школярі вчать поважати інших, у них формуються погляди та ставлення до інших народів, вони проводять корисно і весело вільний час.

Список використаних джерел

1. Закон України “Про охорону дитинства”. Відомості Верховної Ради України. 2001 № 2402-III. URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14.

2. Миропольська Н. Є. Полікультурне виховання. Енциклопедія освіти. АПН України / голов. ред. В. Г. Кремінь. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

3. Свиридюк О. В. Особливості полікультурного виховання в сучасній шкільній освіті Канади. Педагогічний дискурс. 2013. Вип. 15. С. 626-630. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2013_15_127

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>